

Dkt. Tiberius Rata, Ezra-Nehemia, Kipindi cha 3, Ezra 5-6

© 2024 Tiberius Rata na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Tiberius Rata na mafundisho yake kuhusu Ezra na Nehemia. Hii ni kipindi cha 3, Ezra 5-6.

Hebu tufungue Biblia zenu tena kwa Ezra sura ya tano. Unakumbuka sura ya nne iliishia na upinzani dhidi ya hekalu kujengwa upya na hilo lilifanikiwa. Walifanikiwa kwa miaka 16. Kwa hivyo, baada ya miaka 16 ya ujenzi upya, kazi ilisimama na kisha una mradi unaanza tena.

Ujenzi mpya utapingwa, na tena, tutaona kwamba kutakuwa na ujenzi mpya. Kwa hivyo, mistari ya kwanza ya sura ya tano inazungumzia manabii Hagai na Zekaria mwana wa Ido, waliowatabiria Wayahudi waliokuwa Yuda na Yerusalemu, kwa jina la Mungu wa Israeli aliyekuwa juu yao. Ndipo Zerubabeli mwana wa Shealtieli na Yeshua mwana wa Yozedaki wakaondoka, wakaanza kuijenga upya nyumba ya Mungu iliyoko Yerusalemu, na manabii wa Mungu walikuwa pamoja nao wakiwasaidia.

Kwa hivyo tena, baada ya miaka 16 ya ujenzi upya, kazi imesimama, lakini ni neno la Bwana linaloanzisha mchakato. Tena, ofisi ya unabii haikufa wakati wa uhamisho wa Babeli, na manabii hawakutoweka. Kumbuka, manabii walikuwa wapatanishi kati ya Mungu na watu, na Biblia inatuambia hapa kuhusu Hagai na Zekaria.

Tunawaita hawa manabii wa baada ya uhamisho. Mna manabii wa kabla ya uhamisho, manabii wa uhamisho na manabii wa baada ya uhamisho na Hagai na Zekaria ni manabii wa baada ya uhamisho na wote wawili wanaandika kuhusu hitaji la kujenga upya na Hagai anazingatia ujenzi upya wa hekalu huku Zekaria akizingatia ukuu wa Mungu. Hagai na Zekaria wote wanazungumza kwa jina la Mungu wa Israeli na tena ambaye alikuwa juu yao na tena wanazungumzia ukuu wa Mungu.

Mungu ndiye anayetawala na Zerubabeli ambaye anatambuliwa kama mmoja wa magavana wa Yuda ana jukumu muhimu pamoja na Ezra na Nehemia katika kuwa viongozi. Tunaona kwamba katika Hagai 1:1 baadhi ya watu wanadhani kwamba Zerubabeli hatajwi tena kwa sababu ama ameondolewa madarakani au anakufa, lakini tena hatujui ni kwa nini. Lakini tunajua kwamba chini ya uongozi wake ujenzi wa hekalu unaanza tena, lakini tena si kila mtu anayefurahi.

Ujenzi mpya unapingwa tena, kuanzia mstari wa 3. Wakati huo huo, Tatenai, gavana wa mkoa wa Ng'ambo ya Mto, na Shetharbozenai na wenzao waliwajia na kuwaambia hivi: "Ni nani aliyewapa amri ya kujenga nyumba hii na kuukamilisha ujenzi?" Pia waliwauliza hivi: "Majina ya watu wanaojenga jengo hili ni yapi?" Lakini jicho la Mungu wao lilikuwa juu ya wazee wa Wayahudi, nao hawakusimama hadi ripoti imfikie Dario na kisha jibu lirudishwe kwa barua kuihusu.

Kwa hivyo Tatenai anaonekana kama gavana wa mto ng'ambo ya mto. Kuna hati, hati ya Babeli ambayo inaanzia Juni 5, 502 KK ambapo jina la Tath na mimi linaonekana .

Yeye ni mwakilishi wa Milki ya Uajemi na tena, alitaka kuhakikisha kama watangulizi wake kwamba Wayahudi hawa hawamwasi mfalme, lakini tofauti na nyakati zilizopita kazi haikomi. Wayahudi wanaendelea kufanya kazi ingawa kuna upinzani, na tena, usemi hapa ni mzuri. Jicho la Mungu wao lilikuwa juu ya wazee wa Wayahudi.

Tena, ni usemi wa mfano wakati kitu kiko chini ya uangalizi wa Mungu, kumaanisha kwamba Mungu hukiangalia. Mungu ndiye anayedhibiti. Mungu huwapa watu mafanikio.

Mungu huwapa watu ulinzi na matunzo. Kwa hivyo, Wayahudi hawaachi hata kama kuna upinzani. Kwa hivyo, ujenzi upya unaenda hadi kwa mfalme.

Tena, kuna barua inayotumwa kwa mfalme, katika kisa hiki Dario. “Hii ni nakala ya barua ambayo Tatenai, liwali wa mkoa wa ng’ambo ya Mto, na Shetharbozenai, na wenzake, maliwali waliokuwa ng’ambo ya Mto, walimpelekea Dario mfalme, amani yote. Mfalme na ajue ya kwamba tulikwenda mkoa wa Yuda, nyumbani kwa Mungu mkuu.

Inajengwa kwa mawe makubwa, na mbao zinawekwa kuta. Kazi hii inaendelea kwa bidii na inafanikiwa mikononi mwao. Kisha tukawauliza wazee hao na wale waliowaongoza, tukawaambia hivi: ‘Ni nani aliyewapa amri ya kujenga nyumba hii na kuikamilisha?’ Pia tuliuliza majina yao kwa ajili ya taarifa zenu ili tuweze kuandika majina ya viongozi wao.

Kwa hivyo, Tatenai na maafisa wengine walikuwa kile ambacho baadhi ya wasomi huwaita wasuluhishi wa kifalme wenye mamlaka ya adhabu. Kumbuka, kila unaposoma Ng’ambo ya Mto, inazungumzia ng’ambo ya mto Frati, na hiyo inarejelewa kwa nchi ya Israeli na Waajemi. Na barua hii haizungumzii tu kile wanachomwambia mfalme, bali pia kile ambacho Waisraeli walijibu mistari ya 11 na 12.

Hili lilikuwa jibu letu. Sisi ni watumishi wa Mungu wa mbingu na dunia, nasi tunajenga upya nyumba iliyojengwa miaka mingi iliyopita, ambayo mfalme mkuu wa Israeli alijenga na kuimaliza. Lakini kwa sababu baba zetu walimkasirisha Mungu wa mbingu, aliwatia mkononi mwa Nebukadreza, mfalme wa Babeli, Mkaldayo, ambaye aliiharibu nyumba hii na kuwapeleka watu uhamishoni Babeli.

Kwa hivyo, viongozi wa Wayahudi wanahitaji kumpa Dario somo fupi la historia kuhusu kwa nini wako katika hali ngumu waliyo nayo. Lakini pia, anawakumbusha mfalme wa amri ya Koreshi kuanzia mstari wa 13. Hata hivyo, katika mwaka wa kwanza wa Koreshi mfalme wa Babeli, mfalme Koreshi alitoa amri kwamba nyumba hii ya Mungu ijengwe upya. Na vyombo vya dhahabu na fedha vya nyumba ya Mungu, ambavyo Nebukadreza alikuwa amevittoa katika hekalu lililokuwa Yerusalemu na kuvileta katika hekalu la Babeli, hivi Koreshi mfalme alivitoa katika hekalu la Babeli, navyo vikakabidhiwa kwa mtu mmoja aitwaye Sheshbaza, ambaye alikuwa amemfanya kuwa gavana, naye akamwambia, “Chukua vyombo hivi, nenda ukaviweke katika hekalu lililoko Yerusalemu, na nyumba ya Mungu ijengwe upya.” Kwa hivyo tena, unapaswa kukumbuka muktadha tena.

Ni miaka 539 tangu Koreshi alipompa mfalme amri hiyo, lakini sasa kuna mfalme mpya, Dario, tena. Hii ni yapata mwaka 520 KK. Ni baadaye na sasa Koreshi hayuko tena madarakani.

Sasa una Dario. Kwa hivyo, Dario anakumbushwa somo hili lote la historia. Na tena, barua hiyo inaishia, "Kwa hivyo, ikiwa ikimpendeza mfalme, na uchunguzi ufanywe katika kumbukumbu za kifalme zilizoko Babeli, ili kuona kama amri ilitolewa na Koreshi, mfalme, ya kuijenga upya nyumba hii ya Mungu huko Yerusalemu, na mfalme atutumie radhi yake katika jambo hili."

Inavutia sana kuona jinsi historia isivyojulikana na mfalme aliyepita, na wafalme. Kwa hivyo, wanapaswa kukumbushwa kuhusu kilichotokea miaka 20 hivi iliyopita. Kwa hivyo, kipindi cha miaka 16 kimepita kati ya jaribio la awali la kujenga upya mwaka 536 na kuanza tena kwa kazi ya Dario mwaka 520.

Unakumbuka kipindi hicho. Lakini kwa kuwa kulikuwa na mabadiliko ya utawala, Dario anaombwa kuangalia hati za kihistoria, na tena, tunamwona Mungu akitenda kazi. Katika sura ya 6, Mungu anagusa moyo wa mfalme tena.

Kama vile Mungu alivyogusa moyo wa Koreshi, sasa Mungu anagusa moyo wa Dario. Na tutaona kwamba nyumba ya Mungu itakamilika, naye atawekwa wakfu, na watu wataherehekea. Kwa hivyo kwanza, tunaona Mungu akigusa moyo wa Dario mfalme.

Sura ya 6 inaanza na "Dario mfalme alitoa amri, na uchunguzi ukafanywa huko Babeli, katika nyumba ya kumbukumbu," na tena akapata kumbukumbu iliyomzungumzia Koreshi mfalme aliyetoa amri hiyo. Kwa hivyo, mstari wa 7 anasema, anatumia barua kwa Titania na anasema acha kazi ya nyumba hii ya Mungu iendelee. Mwacheni liwali wa Wayahudi na wazee wa Wayahudi wajenge upya nyumba ya Mungu mahali pake.

Zaidi ya hayo, mimi natoa amri kuhusu mtakachowafanyia wazee hawa wa Wayahudi kwa ajili ya kuijenga upya nyumba hii ya Mungu. Hamtamruhusu tu aijenge upya, bali gharama zitalipwa kwa watu hawa kikamilifu na bila kuchelewa kutoka kwa mapato ya kifalme, kodi ya manabii kutoka ng'ambo ya Mto, na chochote kinachohitajika, ng'ombe dume, kondoo dume, au kondoo dume kwa ajili ya sadaka za kuteketezwa kwa Mungu wa mbinguni, ngano, chumvi, divai, au mafuta kama makuhani wa Yerusalemu wanavyohitaji.

Wapewe hiyo siku baada ya siku bila kukosa ili waweze kutoa dhabihu za kupendeza kwa Mungu wa mbinguni na kumwomba mfalme na wanawe uzima. Je, hilo si jambo zuri? Hilo ndilo adui alitaka kutumia dhidi ya watu wa Mungu. Sasa Mungu anaingia moyoni mwa mfalme na si tu kwamba anaruhusu kazi iendelee, bali pia anatoa pesa kwa ajili ya hazina kutoka hazina hiyo kutokea.

Pia mstari wa 11, Natoa amri kwamba mtu yeyote atakayebadilisha amri hii, boriti itolewe katika nyumba yake, nayo itawekwa juu yake, na nyumba yake itafanywa kuwa kizingiti cha jaa. Mungu aliyelifanya jina lake likae humo, na amwangushe mfalme yeyote au watu watakaonyosha mkono wake kubadilisha hili, au kuiharibu nyumba hii ya Mungu iliyoko Yerusalemu. Nakuomba utoe amri, na ifanyike kwa bidii yote.

Ni kazi nzuri ya Mungu inayomtumia mfalme wa kigeni, mfalme wa kipagani kutimiza makusudi yake, si tu kujenga upya bali kulipia ujenzi wa upya huu. Tena, hili halikuwa jambo la kipekee ambalo wafalme wa Uajemi walikuwa wakifanya kwa ajili ya Wayahudi pekee. Walikuwa wakifanya hivyo na mataifa mengine kwa sababu walikuwa wavumilivu sana na kwa sababu hii kazi imekamilika.

Kumbuka 587 ukiondoa 70, 517. Hatimaye ukarabati umekamilika. Kurudi kumekamilika kwa sababu nyumba ya Mungu imekamilika.

Kuanzia mstari wa 13. “Ndipo Shetharbozenai , mfalme Dario, na Tatenai, liwali wa ng’ambo ya Mto, na wenzao, wakafanya kwa bidii yote, kama mfalme Dario alivyoagiza; nao wazee wa Wayahudi wakajenga, wakafanikiwa, kwa unabii wa Hagai nabii, na Zekaria mwana wa Ido.”

Walimaliza ujenzi wao kwa amri ya Mungu wa Israeli na kwa amri ya Koreshi, Dario, na Artashasta, mfalme wa Uajemi. Na nyumba hii ilikamilishwa siku ya tatu ya mwezi wa Adari, katika mwaka wa sita wa kutawala kwake Dario.

Tena, unapoangalia kalenda, ni 517, 516 KK karibu na Februari au Machi. Na uhuru na majaliwa ya Mungu yanaonekana wazi. Mungu anapomtumia mfalme mpagani, utawala wa kipagani kutimiza makusudi yake.

Artashasta anatajwa hapa. Atatokea tena baadaye sana mwaka 465, 424 KK. Lakini Koreshi, Dario, Artashasta, wote wawili wanatumia na Mungu kutimiza makusudi yake, kukamilisha ujenzi upya, kurudishwa, ujenzi upya wa madhabahu, ujenzi upya wa hekalu.

Na kwa sababu wanajenga upya nyumba hiyo , inawabidi waitakase. Na hivyo ndivyo tulivyo navyo katika mistari ya 16 hadi 18. Na watu wa Israeli, makuhani na Walawi, na wengine waliorudi kutoka uhamishoni, wakasherehekea kuwekwa wakfu kwa nyumba hii ya Mungu kwa furaha.”

Tena, motifu ya furaha. "Walitoa sadaka wakati wa kuwekwa wakfu kwa nyumba hii ya Mungu." Fikiria jinsi sherehe hii ilivyokuwa kubwa.

“Fahali 100, kondoo dume 200, wana-kondoo 400, na mbuzi dume 12 kama sadaka ya dhambi kwa ajili ya Israeli yote, kulingana na idadi ya makabila ya Israeli. Wakawaweka makuhani katika makundi yao na Walawi katika makundi yao, kwa ajili ya utumishi wa Mungu huko Yerusalemu, kama ilivyoandikwa katika Kitabu cha Musa.

Lo! Unakumbuka, katika Agano la Kale ambapo una kitu kinachofanana sana na hiki kwa kiwango kidogo zaidi, lakini ni kuwekwa wakfu kwa hekalu la Sulemani. Ulikuwa na dhabihu nyingi hizi zikitolewa.

Lakini sasa, kwa kiwango kidogo zaidi, kuwekwa wakfu kwa kile tunachokiita sasa kipindi cha pili cha hekalu. Na tena, unaona kwamba haya yote yanafanywa kwa ajili ya utumishi wa Mungu, na yanafanywa kwa furaha. Kwa hivyo, unafanya nini? Unaporudi katika nchi, unajenga upya madhabahu, na unajenga hekalu, unanza kusherehekea sikukuu.

Kitu ambacho hawakuwa wakikitunza kila wakati katika kipindi cha uhamisho. Kwa hivyo sasa wanaadhimisha Pasaka pia. Na tena, unaona tena ulinganifu na kitabu cha Kutoka.

Kwa sababu ni kitabu cha Kutoka katika sura ya 12 ambapo mlikuwa na Pasaka ambayo Mungu aliwaamuru Waisraeli waiadhimishe, lakini sasa kuanzia mstari wa 19, siku ya 14 ya mwezi wa kwanza, watu waliorudi kutoka uhamishoni waliadhimisha Pasaka. Kwa maana makuhani na Walawi walikuwa wamejitakasa pamoja.

Wote walikuwa safi. “Kwa hiyo, wakachinja mwana-kondoo wa Pasaka kwa ajili ya wote waliorudi uhamishoni kwa ajili ya ndugu zao makuhani na kwa ajili yao wenyewe. Iliwa na watu wa Israeli waliorudi kutoka uhamishoni, na pia na kila mtu aliyejiunga nao na kujitenga na uchafu wa watu wa nchi ili kumwabudu Bwana, Mungu wa Israeli. Wakaadhimisha sikukuu ya mikate isiyotiwa chachu kwa siku saba kwa furaha, kwa maana Bwana alikuwa amewafurahisha na kumgeuza moyo wa mfalme wa Ashuru kwao, ili awasaidie katika kazi ya nyumba ya Mungu, Mungu wa Israeli.” Ilikuwa inafaa sana kwamba anasherehekea Pasaka kwa sababu alikumbuka ulinganifu na kitabu cha Kutoka.

Pasaka ilikuwa sherehe ya ukombozi kutoka utumwani Misri. Na sasa wanasherehekea tena ukweli kwamba wamerudi katika nchi ya ahadi. Wakati wa utawala wa kifalme, Pasaka ilipuuzwa mara nyingi.

Wakati wa uhamisho, ni wazi, hatujui kwa uhakika ni mara ngapi wangeweza kuiadhimisha. Lakini sasa tunajua kwamba wanaidhimisha tena. Kama vile Mungu alivyohamia katika nyumba ya Koreshi, ndivyo Mungu alivyohamia katika nyumba ya Dario.

Sasa, watu wanasherehekea Pasaka, na wanakumbushwa uaminifu wa Mungu kuwa pamoja nao. Wanafurahia yote ambayo Mungu anafanya.

Huyu ni Dkt. Tiberius Rata na mafundisho yake kuhusu Ezra na Nehemia. Huu ni kipindi cha 3, Ezra 5-6.